

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาแนวทางเหตุผลและปัญหา

การบริหารการผลิตเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารองค์การ ซึ่งมีวิวัฒนาการมาช้านานในศตวรรษที่ 18 อัดัม สมิธ (Adam Smith) ได้เสนอแนวความคิดในการปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงาน โดยแบ่งงานให้คนแต่ละคนทำตามความชำนาญ จุดนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาวิธีการทำงานตามแบบวิทยาศาสตร์ ต่อมาในต้นศตวรรษที่ 20 เฟรดเดอริค ดับบลิว เทย์เลอร์ ได้พัฒนาแนวการบริหารนี้ออกไปโดยนำเทคนิคการศึกษาเวลาและการเคลื่อนไหว (Time & Motion Study) ในการทำงานเข้ามาปรับปรุงให้การบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การบริหารงานแบบวิทยาศาสตร์ไม่ได้ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การ แต่จะเน้นที่ประสิทธิภาพและเทคนิคในการทำงานเท่านั้น อย่างไรก็ตามสิ่งที่ได้จากการบริหารแบบวิทยาศาสตร์ก็คือ การแบ่งหน้าที่การทำงาน การวางแผนและการปฏิบัติการออกจากกัน ในระยะเดียวกัน อังรี เฟโย ได้มองการบริหารในฐานะที่เป็นหน้าที่ (function) หรือกระบวนการ (process) โดยถือว่า กิจกรรมการบริหารแบ่งออกได้เป็น 5 ส่วนกัน คือ การวางแผน การจัดระเบียบองค์การ การออกคำสั่ง การประสานงานและการควบคุม ซึ่งแนวความคิดทั้งสองมีส่วนที่เหมือนกันคือ เน้นที่ประสิทธิภาพในการทำงาน โดยไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอกองค์การและพฤติกรรมของบุคคลในองค์การ

ในระหว่างปี ค.ศ. 1927-1932 ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่โรงงานฮอว์ทอร์ (Hawthorne) ของบริษัทเวสเทิร์น อิเล็กทริก ในเมืองชิคาโก เอลตัน เมโย ได้พบว่าการเปลี่ยนแปลงในผลผลิตที่เกิดจากการทำงานของคนงานมิได้เกิดขึ้นเนื่องจากปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมเสมอไป แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านพฤติกรรม เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนทัศนคติของผู้ปฏิบัติงานต่องานที่ทำอีกด้วย ข้อสรุปที่ได้ขัดแย้งกับแนวความคิดดั้งเดิมของการบริหารตามแบบวิทยาศาสตร์ ซึ่งไม่

ได้ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์การ ความขัดแย้งนี้นำไปสู่แนวความคิดของการบริหารเชิงพฤติกรรม (Behavioral Management) ที่มองเห็นว่า พนักงานนั้นมิใช่เครื่องจักร แต่เป็นมนุษย์ที่มีชีวิตจิตใจ มีพฤติกรรมสลับซับซ้อนและมีความต้องการหลากหลาย ดังนั้นผลงานจึงขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านจิตใจและพฤติกรรมโดยตรง

ในปัจจุบัน องค์การหนึ่งจะอยู่รอดได้ก็ต่อเมื่อสามารถผลิตสินค้าและบริการที่มีลักษณะคุณภาพ, ปริมาณและราคาตรงกับความต้องการของสังคมในช่วงเวลาหนึ่ง ภาระหน้าที่ดังกล่าวนี้ถือได้ว่าเป็นงานหลักขององค์การ หากองค์การไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการและภาระหน้าที่ดังกล่าวได้ก็จะมีผู้ใดมาซื้อสินค้าและบริการและในที่สุดองค์การก็ขาดรายได้และทรัพยากรจากสังคมมาดำเนินการ ทำให้ไม่สามารถอยู่รอดต่อไปได้

การบริหารการผลิต คือ การวางแผน การจัดระเบียบขององค์การและการควบคุมกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารการผลิตเพื่อให้ได้สินค้าหรือบริการที่ตรงต่อความต้องการของสังคมในทุก ๆ ด้านดังกล่าวแล้ว มิใช่ของง่ายเมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ว่า เรากำลังประกอบธุรกิจภายใต้สภาวะการแข่งขันอย่างเสรี ด้วยเหตุนี้ องค์การจึงต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ให้เหนือคู่แข่ง ในการดำเนินการผลิตก็จำเป็นต้องได้รับความสนับสนุนจากกิจกรรมด้านอื่น เช่น การตลาด การเงิน การบุคคลและการบัญชี เป็นต้น

ความสำคัญของการบริหารการผลิตสำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อมจะมีมากขึ้นเป็นทวีคูณ เมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริงที่ว่า ทรัพยากรสำหรับอุตสาหกรรมขนาดย่อมนั้นมีอยู่อย่างจำกัด ขณะเดียวกันผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมอาจมีอิทธิพลต่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมด้วยเช่นกัน สิ่งแวดล้อมภายนอกประกอบด้วยสภาวะทางเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม รสนิยมของผู้บริโภคและคู่แข่งอื่น หากสภาวะแวดล้อมเหล่านี้เปลี่ยนแปลง อุตสาหกรรมขนาดย่อมก็จะได้รับความกระทบกระเทือนไปด้วย ดังนั้นจึงต้องมีการบริหารที่ดีขึ้นทุก ๆ อุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมหนึ่งที่น่าสนใจและมีความสำคัญ คือ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ ซึ่งโรงงานประเภทหนึ่งของอุตสาหกรรมนี้ คือ โรงงานผลิตคลัตช์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่ต้องทำการผลิตเอง คือ ฝ้ายคลัตช์, หมุดยี่, ประจานคลัตช์ และประกอบจานคลัตช์สำเร็จรูป

โรงงานผลิตคลัตช์ก็เป็นอีกโรงงานหนึ่งที่จะต้องมีระบบการบริหารที่ดีเพื่อให้กำไรสูงสุด การนำเอาหลักการทางด้านวิศวกรรมอุตสาหกรรมมาประยุกต์ใช้ จะสามารถสร้างแผนแม่บท สำหรับการควบคุมการบริหารให้กับโรงงานดังกล่าว เพื่อแข่งขันในด้านคุณภาพและราคาสินค้าที่จะทวีความรุนแรงขึ้นในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระบบการบริหารโรงงาน
2. ศึกษาแผนแม่บทสำหรับการควบคุมการบริหารโรงงานผลิตคลัตช์
3. ศึกษากระบวนการผลิตอุตสาหกรรมผลิตคลัตช์
4. เพื่อศึกษากำหนดตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงแผน
5. เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารโรงงานประเภทอื่น ๆ

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. การวางแผนแม่บทสำหรับการควบคุมการบริหารโรงงานผลิตคลัตช์เฉพาะในส่วนของการผลิต ผลิตภัณฑ์ผ้าคลัตช์
2. แสดงรายละเอียดของงบโดยใช้คอมพิวเตอร์

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ในการศึกษาการจัดทำแผนแม่บทสำหรับการควบคุมการบริหารโรงงานผลิตคลัตช์ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อการควบคุมการบริหารโรงงานผลิตคลัตช์
2. ช่วยให้มีการติดต่อของข้อมูลภายในโรงงานมีการประสานงานได้ถูกต้องและรวดเร็ว
3. ช่วยให้ผู้บริหารได้รับข้อมูลอย่างรวดเร็ว เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจที่สมบูรณ์และรวดเร็ว
4. ทราบถึงตัวแปรที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง
5. เป็นแนวทางให้โรงงานประเภทเดียวกันหรือโรงงานที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันสามารถนำไปประยุกต์ให้เหมาะสมกับโรงงานของตน

1.5 ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. สํารวจงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาและรวบรวมข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสภาวะทั่วไปของอุตสาหกรรมผลิตคัลต์
3. ศึกษาปัญหาต่าง ๆ และระบบการผลิตของโรงงานตัวอย่าง
4. ศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่กำหนดการสร้างแผนงาน ในการบริหารโรงงาน
5. ศึกษาขั้นตอนการวางแผน
6. จัดทำแผนทางการตลาด หมายถึง การพยากรณ์การขาย
7. จัดทำแผนการผลิต หมายถึงการจัดซื้อ การบริหารคงคลัง การใช้วัตถุดิบ เวลา กำลังคน และเครื่องจักร
8. ศึกษาและวิเคราะห์ระบบเอกสารเพื่อใช้ในการวางแผน
9. จัดทำงบประมาณของแผนดังกล่าว
10. กำหนดตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อแผน
11. สร้างแผนแม่แบบสำหรับการควบคุมการบริหารของโรงงาน
12. สรุปผลจากการวิจัย
13. จัดทำรูปเล่ม

1.6 การสำรวจงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

โทวิทส์ วิลลาพันธ์, 2522

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสนอการเพิ่มผลผลิตของโรงงานอุตสาหกรรมอาหารกระป๋องขนาดเล็กในประเทศไทย ได้เสนอวิธีการเพิ่มผลผลิตที่สามารถปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่ก่อให้เกิดการขาดประสิทธิภาพและความไม่ประหยัดในการดำเนินการผลิตโดยใช้การวางแผนโรงงาน, การบริหาร และการจัดการการศึกษาการทำงาน

สมยศ นาวิการ และ หุสดี รุมาคม, 2522

หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงหลักการบริหารธุรกิจ การวางแผนการบริหารโดยใช้เป้าหมาย การจัดองค์กร อำนาจหน้าที่ การมอบหมายงาน การกระจายอำนาจ การจูงใจ ความเป็นผู้นำ การติดต่อสื่อสาร การควบคุมที่จะทำให้การจัดการมีประสิทธิภาพ

สมนึก วิสุทธิแพทย์, 2528

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหาโดยเฉพาะการปรับปรุงแผนการผลิต โดยเน้นการศึกษาในโรงงานผลิตกระป๋องโลหะ จากการศึกษาพบว่ามีปัญหาที่สำคัญ 3 อย่าง ได้แก่ ปัญหาด้านการจัดการ การผลิตและการควบคุมคุณภาพ ได้เสนอแนวทางแก้ปัญหา ดังนี้

1. การจัดการ : ปรับปรุงผังโครงสร้างองค์การ โดยการเปลี่ยนแปลงช่วงการบังคับบัญชา และปรับปรุงการจัดกลุ่มหน่วยงาน
2. การผลิต : จัดแยกประเภทสินค้าหลักของโรงงาน คัดคะแนนความต้องการของสินค้ากลุ่มนี้ในตลาด กำหนดกำลังการผลิตและการวางแผนการผลิตของสินค้าหลัก
3. การควบคุมคุณภาพ : กำหนดประเภทของตำหนิหลัก สาเหตุและการแก้ไข วิธี การตรวจสอบคุณภาพ

เจริญ สุนทรวานิชย์, 2529

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทำการศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางแก้ปัญหาทางด้านการวางแผนการผลิตและพัสดุคงคลัง สำหรับโรงงานกระดาษเหนียว ซึ่งมีการผลิตผลิตภัณฑ์หลายชนิดหลายประเภท จึงได้กำหนดคัดเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณการจำหน่ายสูง เพื่อพยากรณ์หาปริมาณความต้องการ จากนั้นประยุกต์ใช้เทคนิคของการควบคุมพัสดุคงคลังสำหรับพัสดุหลายรายการมาใช้ทำการวางแผนการผลิต การคำนวณกระทำโดยใช้คอมพิวเตอร์ ทำให้การวางแผนการปรับปรุง ตลอดจนการออกแบบรายงานต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สมชาย พัวจินดาเนตร, 2529

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการวิจัยเพื่อออกแบบระบบข้อเสนอแนะทางการผลิตสำหรับโรงงานเม็ดพลาสติกพีวีซี โดยศึกษาจากโรงงานตัวอย่าง มีวัตถุประสงค์เพื่อลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลที่ไม่จำเป็นในระบบการผลิต กำหนดความต้องการของข้อมูลและรายงานทางด้านการผลิตที่สำคัญ สำหรับผู้ปฏิบัติการงานผลิต

บุญเกียรติ วีระตระกูลกิจ, 2529

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาการปรับปรุงการบริหารการผลิตของอุตสาหกรรมอัดปอ และผลิตภัณฑ์พลาสติกที่สาปะหลังในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาโรงงานตัวอย่าง ประเภทละ 1 โรงงาน ประเด็นสำคัญคือ การวางแผน การจัดระเบียบองค์กร และการควบคุมกระบวนการผลิต ซึ่งมักมีเจ้าของกิจการเป็นผู้บริหารการผลิตอยู่ การตัดสินใจของเจ้าของกิจการหรือผู้บริหารอาศัยประสบการณ์ ไม่เคยมีการบันทึกข้อมูลในอดีต ไม่มีการพยากรณ์ยอดขายไปข้างหน้า ไม่มีการจัดระเบียบการทำงาน หรือการควบคุมคุณภาพผลผลิตแต่อย่างใด ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางตามประเด็นที่ตั้งไว้

พงษ์เทพ ฐิติศักดิ์สกุล, 2531

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้จัดทำการศึกษาโรงงานแปรรูปถั่วเหลือง เพื่อพัฒนาระบบสารสนเทศ และเป็นแนวทางในการประยุกต์ระบบสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ โดยเป็นในด้าน การรายงาน ต้นทุนการผลิตและสินค้าคงคลัง

พิภพ เล้าประจง, 2531

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้เสนอว่าการควบคุมการผลิตมีจุดประสงค์เพื่อนำเอาประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด มาใช้ในการผลิตสินค้าให้เกิดผลอย่างเต็มที่และให้เป็นที่น่าสนใจแก่ความต้องการของลูกค้า โดยระบบการควบคุมการผลิตจะประกอบด้วย การพยากรณ์ความต้องการ การวางแผนกำลังการผลิตระยะสั้น-ระยะยาว การทำงานในโรงงาน การกำหนดตาราง การติดตาม การควบคุมการผลิต การควบคุมและติดตามระดับสินค้าคงคลัง

กิ่งกนก พิทยานุคุณ, สุนทรี จรูญ และรวีวิไล กิษโชนากุล, 2534

หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวถึงปัญหาต้นทุนในด้านหลักเกณฑ์ วิธีการ การรวบรวมข้อมูล การคำนวณต้นทุนการผลิต เพื่อนำไปปรับปรุงใช้ให้เหมาะสมกับวิธีการผลิตสินค้าของกิจการ ที่เกี่ยวข้องการนำข้อมูลต้นทุนไปใช้เพื่อการตัดสินใจ วางแผน และควบคุมการผลิต

ธีรวัฒน์ ศรีวิเศษพานิช, 2534

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ศึกษาระบบการบริหารการผลิตเพื่อควบคุมการสูญเสียในโรงงานผลิตแผ่นโพลีเอ มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงระบบการผลิตของโรงงานตัวอย่าง โดยการจัดรูปองค์กร การวางแผนและควบคุมการผลิต การควบคุมคุณภาพและควบคุมคลังสินค้า เพื่อใช้วัดผลการลดการสูญเสียทางการผลิต